

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Προσφυγή Στη Δικαιοσύνη](#) > [Πού Και Πώς](#) > [Παραπομπή Υπόθεσης Στο Δικαστήριο Bulgaria](#) >

Παραπομπή υπόθεσης στο δικαστήριο

 Βουλγαρία

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η προσφυγή σε δικαστήριο είναι μία μόνο από τις διαθέσιμες εναλλακτικές δυνατότητες για την επίλυση διαφορών.

Πριν προσφύγουν σε δικαστήριο, τα μέρη μπορούν πρώτα να επιδιώξουν την εξωδικαστική διευθέτηση της διαφοράς.

Εάν δεν μπορούν να το πράξουν τα ίδια τα μέρη, μπορούν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση. Η διαμεσολάβηση αποτελεί εκούσια και εμπιστευτική διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, στο πλαίσιο της οποίας τρίτος διαμεσολαβητής συνδράμει τα μέρη στις προσπάθειές τους για επίτευξη συμφωνίας. Η συμμετοχή στη διαδικασία είναι προαιρετική και τα μέρη μπορούν να αποχωρήσουν οποτεδήποτε από αυτή.

Ο διαμεσολαβητής ενεργεί αμερόληπτα και δεν επιβάλλει λύση της διαφοράς. Στη διαδικασία διαμεσολάβησης, όλα τα ζητήματα διευθετούνται με αμοιβαία συμφωνία των μερών.

Οι συζητήσεις σχετικά με τη διαφορά είναι εμπιστευτικές. Τα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία διαμεσολάβησης υποχρεούνται να μην αποκαλύπτουν περιστάσεις, πραγματικά περιστατικά και έγγραφα που περιήλθαν σε γνώση τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης διατίθεται κατάλογος διαμεσολαβητών στους οποίους μπορούν απευθυνθούν τα μέρη εάν επιθυμούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης για την εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς τους. Σε πολλά δικαστήρια λειτουργούν κέντρα επίλυσης διαφορών και διαμεσολάβησης, τα οποία συνεργάζονται με τους διαμεσολαβητές του καταλόγου.

Μία ακόμη διαθέσιμη εναλλακτική εξωδικαστική μέθοδος επίλυσης διαφορών είναι η διαιτησία. Προσφυγή σε διαιτησία είναι δυνατή στις περιπτώσεις περιουσιακών διαφορών, με εξαίρεση τις διαφορές που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα ή την κατοχή ακινήτου, τη διατροφή πρώην συζύγων και τη διατροφή τέκνων ή εργασιακά δικαιώματα. Οι υπηρεσίες διαιτησίας μπορούν να παρασχεθούν από μόνιμο όργανο διαιτησίας. Εναλλακτικά, μπορεί να κινηθεί ειδική διαδικασία για την επίλυση συγκεκριμένης διαφοράς (ad hoc διαιτησία). Για τη διεξαγωγή διαιτησίας απαιτείται τα μέρη της διαφοράς να έχουν συνάψει συμφωνία διαιτησίας. Η συναίνεση των μερών για την υπαγωγή σε διαιτησία όλων ή ορισμένων διαφορών που ενδέχεται να ανακύψουν ή έχουν ανακύψει μεταξύ τους στο πλαίσιο συγκεκριμένης συμβατικής ή εξωσυμβατικής έννομης σχέσης, διατυπώνεται σε συμφωνία διαιτησίας. Η συμφωνία αυτή μπορεί να είναι ρήτρα διαιτησίας στο πλαίσιο σύμβασης ή να αποτελεί χωριστή συμφωνία. Η συμφωνία διαιτησίας πρέπει να είναι έγγραφη. Θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί εγγράφως εφόσον προβλέπεται σε έγγραφο που υπογράφεται από τα μέρη ή στο πλαίσιο της αλληλογραφίας των μερών, σε μηνύματα που έχουν αποσταλεί με τηλέτυπο, τηλεγράφημα ή οποιοδήποτε άλλο μέσο επικοινωνίας.

Η ύπαρξη συμφωνίας διαιτησίας τεκμαίρεται επίσης όταν ο καθ' ου έχει συναινέσει, εγγράφως ή με αίτημα που καταχωρίζεται στα πρακτικά της ακροαματικής διαδικασίας της διαιτησίας, στην εξέταση της διαφοράς από διαιτητικό δικαστήριο ή όταν ο καθ' ου συμμετέχει στη διαιτητική διαδικασία με την υποβολή υπομνήματος ανταπάντησης, την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων, την κατάθεση ανταίτησης ή με παράστασή του κατά την ακροαματική διαδικασία του διαιτητικού δικαστηρίου χωρίς να αμφισβητήσει την αρμοδιότητά του.

Στη συμφωνία διαιτησίας τα μέρη προσδιορίζουν το διαιτητικό όργανο στο οποίο επιθυμούν να υποβάλουν τη διαφορά τους ή τον συγκεκριμένο διαιτητή που επιθυμούν να ορίσουν, καθώς και τους κανόνες διαιτησίας βάσει των οποίων επιθυμούν να διευθετηθεί η διαφορά. Η διαδικασία ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου διέπεται κατά κανόνα από τους κανόνες διαιτησίας.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. επίσης [Δικαιοδοσία των δικαστηρίων](#).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες για την προσφυγή σε δικαστήριο διαφέρουν ανάλογα με την υπόθεση. Ενδέχεται να υπάρχουν διαφορετικές αποσβεστικές προθεσμίες (με την παρέλευση των οποίων αποσβέννυται το ουσιαστικό δικαίωμα αυτό καθαυτό) και προθεσμίες παραγραφής (με την παρέλευση των οποίων παραγράφεται το δικαίωμα δικαστικής επιδίωξης μιας αξίωσης). Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [Δικονομικές προθεσμίες](#).

Για να βεβαιωθείτε ότι δεν θα παρέλθει η προθεσμία για την προσφυγή σε δικαστήριο, συνιστάται να συμβουλευέστε δικηγόρο για κάθε υπόθεση.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε [Δικαιοδοσία των δικαστηρίων](#).

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου μόνιμης κατοικίας ή καταστατικής έδρας του εναγομένου.

Ωστόσο, υπάρχουν ειδικοί κανόνες για ορισμένα είδη αξιώσεων, ανάλογα με την ιδιότητα των διαδίκων ή το αντικείμενο της διαφοράς. Ως εκ τούτου:

Οι αγωγές που στρέφονται κατά ανηλίκων ή προσώπων χωρίς δικαιοπρακτική ικανότητα ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του νόμιμου εκπροσώπου του εναγομένου.

Οι αγωγές κατά προσώπων άγνωστης διαμονής ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του δικαστικού πληρεξούσιου ή του νόμιμου εκπροσώπου του εναγομένου ή, αν το πρόσωπο αυτό δεν έχει δικαστικό πληρεξούσιο ή νόμιμο εκπρόσωπο, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντα.

Οι αγωγές κατά νομικών προσώπων ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται η καταστατική έδρα του νομικού προσώπου. Οι αγωγές που ασκούνται για διαφορές που έχουν ανακύψει στο πλαίσιο άμεσων συναλλαγών με τμήματα ή υποκαταστήματα νομικών προσώπων μπορούν εναλλακτικά να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται η έδρα του εν λόγω τμήματος ή υποκαταστήματος.

Οι αγωγές κατά του Δημοσίου και των κρατικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών και τμημάτων αυτών, ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο δημιουργήθηκε η έννομη σχέση από την οποία πηγάζει η διαφορά, με εξαίρεση τις αγωγές που αφορούν ακίνητα ή κληρονομική διαδοχή οι οποίες πρέπει να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου ή του τόπου εκτέλεσης της διαθήκης. Εάν η έννομη σχέση δημιουργήθηκε σε άλλη χώρα, η αγωγή ασκείται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου της Σόφιας.

Εάν η αγωγή αφορά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, τη δικαστική διανομή κοινού ακινήτου, τον

καθορισμό ορίων ή την ανάκτηση δικαιώματος κυριότητας επί ακινήτου, η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου. Οι αγωγές που αφορούν πράξεις σύστασης ή μεταβίβασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων και την ακύρωση ή την αναγνώριση ακυρότητας ή του ανίσχυρου πράξεων που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων ασκούνται επίσης ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου.

Οι αγωγές που αφορούν κληρονομική διαδοχή, την ολική ή μερική ανάκληση διαθήκης, τη διανομή της κληρονομιάς ή την ακύρωση εκούσιας διανομής περιουσιακού στοιχείου ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης της διαθήκης. Εάν ο διαθέτης ήταν Βούλγαρος υπήκοος αλλά η διαθήκη εκτελείται σε άλλη χώρα, οι αγωγές που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο μπορούν να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου της τελευταίας μόνιμης κατοικίας του διαθέτη στη Βουλγαρία ή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου.

Οι αγωγές για χρηματικές αξιώσεις που απορρέουν από συμβάσεις μπορούν επίσης να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου προσωρινής διαμονής του οφειλέτη.

Οι αγωγές διατροφής πρώην συζύγων και διατροφής τέκνων μπορούν επίσης να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου μόνιμης κατοικίας του ενάγοντα.

Οι αγωγές που ασκούνται από καταναλωτές ή σε βάρος καταναλωτών ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου προσωρινής διαμονής του καταναλωτή ή, ελλείψει προσωρινής διαμονής, του τόπου μόνιμης κατοικίας του.

Οι εργαζόμενοι μπορούν επίσης να ασκήσουν αγωγή κατά του εργοδότη τους ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου παρέχουν συνήθως την εργασία τους.

Εάν έχετε υποστεί ζημία από αδικοπραξία, μπορείτε να ασκήσετε αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου επήλθε η ζημία.

Ο ζημιωθείς μπορεί να ασκήσει αγωγή αποζημίωσης βάσει του [ασφαλιστικού κώδικα](#) (Kodeks za zastrahovaneto) κατά του ασφαλιστή, του Ταμείου Εγγυήσεων και της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφάλισης Οδικών Οχημάτων της Βουλγαρίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρισκόταν, κατά τον χρόνο επέλευσης του ασφαλιζόμενου γεγονότος, ο τόπος προσωρινής διαμονής ή η μόνιμη κατοικία ή η καταστατική έδρα του ενάγοντα, ή του τόπου ασφάλισης. Οι αγωγές κατά ομοδίκων εναγομένων που υπάγονται σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες ή οι αγωγές με αντικείμενο περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες ασκούνται, κατ' επιλογή του ενάγοντα, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου οποιασδήποτε από τις εν λόγω περιφέρειες.

Δεν επιτρέπεται συμφωνία των μερών για παρέκταση της αρμοδιότητας που έχει καθοριστεί με νόμο. Ωστόσο, τα μέρη περιουσιακής διαφοράς μπορούν να παρεκκλίνουν από τους κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας με την υπογραφή συμφωνίας παρέκτασης της αρμοδιότητας συγκεκριμένου δικαστηρίου. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει στην περίπτωση της ειδικής δωσιδικίας του [τόπου](#) του ακινήτου.

Οι συμβάσεις που περιέχουν ρήτρες παρέκτασης αρμοδιότητας για διαφορές που αφορούν την προστασία των καταναλωτών ή που προκύπτουν στο πλαίσιο του εργατικού δικαίου είναι έγκυρες μόνον εφόσον συναφθούν μετά τη γένεση της διαφοράς.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:

Οι γενικοί κανόνες για την άσκηση αγωγής, ανάλογα με τη φύση της υπόθεσης και το ύψος της αξίωσης, είναι οι εξής:

Τα περιφερειακά δικαστήρια είναι αρμόδια για την εκδίκαση όλων των αστικών υποθέσεων, πλην εκείνων που υπάγονται κατ' αρχήν στην αρμοδιότητα των επαρχιακών δικαστηρίων. Όταν λειτουργούν ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, τα επαρχιακά δικαστήρια είναι αρμόδια να εκδικάζουν:

1. αγωγές για την αναγνώριση ή την αμφισβήτηση σχέσης συγγένειας, τη λύση υιοθεσίας, την κήρυξη προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση ή την άρση δικαστικής συμπαράστασης·

2. αγωγές που αφορούν την κυριότητα και άλλα εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων όταν η αξία του επίδικου ακινήτου υπερβαίνει τα 50 000 βουλγαρικά λεβ.
3. αγωγές στο πλαίσιο αστικών ή εμπορικών διαφορών η αξία του αντικειμένου των οποίων υπερβαίνει τα 25 000 βουλγαρικά λεβ, εξαιρουμένων των αξιώσεων διατροφής πρώην συζύγων ή τέκνων, των αξιώσεων εργατικού δικαίου και των αξιώσεων ανάκτησης μη εγκεκριμένων δαπανών.
4. αγωγές με τις οποίες επιδιώκεται η ακύρωση καταχώρισης σε μητρώο και η αναγνώριση ακυρότητας των σχετικών στοιχείων, εφόσον αυτό προβλέπεται από τον νόμο.
5. αξιώσεις, ανεξαρτήτως ύψους, οι οποίες σωρεύονται στο ίδιο δικόγραφο με αξίωση που υπάγεται στην αρμοδιότητα επαρχιακού δικαστηρίου, εφόσον πρόκειται να εκδικαστούν στο πλαίσιο της ίδιας δίκης.
6. αγωγές που υπάγονται στην αρμοδιότητα των επαρχιακών δικαστηρίων δυνάμει άλλων νόμων.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Ο ενάγων μπορεί να επιλέξει να ασκήσει την αγωγή αυτοπροσώπως ή μέσω προσώπου εξουσιοδοτημένου με πληρεξούσιο. Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων μπορούν να είναι:

1. δικηγόροι.
2. οι γονείς, τα τέκνα ή ο σύζυγος του σχετικού διαδίκου.
3. νομικοί σύμβουλοι ή άλλοι εργαζόμενοι οι οποίοι εργάζονται στον οικείο οργανισμό, επιχείρηση, νομικό πρόσωπο ή ατομική επιχείρηση και διαθέτουν νομικό υπόβαθρο.
4. διοικητές επαρχιών, εξουσιοδοτημένοι από τον υπουργό Οικονομικών ή τον υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης και Δημόσιων Έργων, όταν εκπροσωπούμενος διάδικος είναι η κυβέρνηση και
5. άλλα πρόσωπα που προβλέπονται από τον νόμο.

Στην αγωγή θα πρέπει να επισυνάπτεται το πληρεξούσιο με το οποίο παρέχεται η εξουσιοδότηση στον αντιπρόσωπο.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Οι αγωγές κατατίθενται κατά κανόνα στη γραμματεία του δικαστηρίου και παραλαμβάνονται από γραμματέα του δικαστηρίου κατά τις ώρες λειτουργίας του δικαστηρίου. Οι αγωγές μπορούν επίσης να αποστέλλονται ταχυδρομικά στο αρμόδιο δικαστήριο.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Οι αγωγές πρέπει να συντάσσονται στη βουλγαρική γλώσσα και να κατατίθενται στο δικαστήριο εγγράφως. Οι αγωγές μπορούν να αποστέλλονται ταχυδρομικά, όχι όμως μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας (Grazhdanski protsesualen kodeks) ορίζει ότι όλα τα έγγραφα που υποβάλλουν οι διάδικοι σε ξένη γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στη βουλγαρική γλώσσα, επικυρωμένη από τους διαδίκους.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Οι αγωγές θα πρέπει να κατατίθενται εγγράφως. Δεν διατίθενται ειδικά έντυπα για αυτόν τον σκοπό, με εξαίρεση το υπόδειγμα αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής και άλλων εγγράφων τα οποία έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και αφορούν τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας θέτει ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις για το

περιεχόμενο των δικογράφων αγωγής χωρίς να καθορίζει συγκεκριμένο τύπο. Σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει: μνεία του δικαστηρίου· το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του ενάγοντα και του εναγομένου, τους νόμιμους εκπροσώπους ή αντιπροσώπους τους, αν υπάρχουν, τον προσωπικό αριθμό ταυτότητας του ενάγοντα και τον αριθμό τηλεομοιοτυπίας και τηλετύπου του ενάγοντα, αν υπάρχουν· το ύψος της αξίωσης, αν μπορεί να αποτιμηθεί· παράθεση των πραγματικών περιστατικών στα οποία βασίζεται η αγωγή, το αντικείμενο της αγωγής και την υπογραφή του προσώπου που την κατέθεσε. Στην αγωγή του ο ενάγων οφείλει να κάνει μνεία των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζει και των πραγματικών περιστατικών που επιδιώκει να αποδείξει μέσω αυτών και να προσκομίσει όλα τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του.

Η αγωγή πρέπει να υπογράφεται από τον ενάγοντα ή τον αντιπρόσωπό του. Εάν η αγωγή ασκείται από αντιπρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του ενάγοντα, θα πρέπει να συνοδεύεται από το πληρεξούσιο που πιστοποιεί ότι ο αντιπρόσωπος έχει εξουσιοδοτηθεί να ασκήσει την αγωγή. Εάν ο ενάγων δεν γνωρίζει πώς να υπογράψει την αγωγή ή δεν είναι σε θέση να το πράξει, αυτή θα πρέπει να υπογραφεί από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, με υπόμνηση των λόγων για τους οποίους δεν την υπέγραψε ο ενάγων. Η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο σε αντίγραφα ισάριθμα προς τους εναγομένους.

Η αγωγή πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής: πληρεξούσιο όταν η αγωγή κατατίθεται από αντιπρόσωπο· έγγραφο που να επιβεβαιώνει την πληρωμή των δικαστικών τελών και εξόδων, εάν προβλέπονται· αντίγραφα της αγωγής και των παραρτημάτων της, ένα για κάθε εναγόμενο.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Η άσκηση αγωγής συνεπάγεται την καταβολή δικαστικών τελών, το ύψος των οποίων εξαρτάται από το ύψος της αξίωσης και τα έξοδα της διαδικασίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο. Όταν δεν είναι δυνατή η αποτίμηση της αξίωσης, τα δικαστικά τέλη καθορίζονται από το δικαστήριο. Το ύψος της αξίωσης υποδεικνύεται από τον ενάγοντα και συνιστά τη χρηματική αποτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς.

Τα ζητήματα που αφορούν το ύψος της αξίωσης μπορούν να προβληθούν από τον εναγόμενο ή αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, το αργότερο κατά την πρώτη επ' ακροατηρίου συζήτηση. Εάν το ποσό που έχει υποδειχθεί δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, το ύψος της αξίωσης καθορίζεται από το δικαστήριο.

Δύο είναι τα είδη των δικαστικών τελών —τα απλά και τα αναλογικά τέλη. Τα απλά τέλη καθορίζονται βάσει των υλικών, τεχνικών και διοικητικών εξόδων της διαδικασίας. Τα αναλογικά τέλη καθορίζονται βάσει των τόκων. Το ποσό των δικαστικών τελών εισπράττεται με την κατάθεση της αίτησης προστασίας ή αποκατάστασης και την κατάρτιση του εγγράφου για το οποίο καταβάλλονται τα τέλη, σύμφωνα με τον πίνακα δικαστικών τελών που έχει εγκριθεί από το υπουργικό συμβούλιο.

Τα δικαστικά τέλη πληρώνονται συνήθως με τραπεζική μεταφορά στον λογαριασμό του δικαστηρίου, κατά την κατάθεση της αγωγής. Κάθε διάδικος πρέπει να προκαταβάλει στο δικαστήριο τα έξοδα της υπηρεσίας που αιτείται. Κατόπιν αιτήματος αμφότερων των διαδίκων ή με πρωτοβουλία του δικαστηρίου, το σύνολο των εξόδων καταβάλλεται και από τους δύο διαδίκους ή από έναν διάδικο, ανάλογα με τις περιστάσεις. Τα καταβλητέα έξοδα καθορίζονται από το δικαστήριο.

Δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής δικαστικών τελών και εξόδων: από ενάγοντες που είναι εργαζόμενοι, υπάλληλοι και μέλη συνεταιρισμών σε αγωγές για αξιώσεις που απορρέουν από σχέσεις απασχόλησης· σε αγωγές που αφορούν αξιώσεις διατροφής πρώην συζύγων ή τέκνων· σε αγωγές που ασκούνται από τον εισαγγελέα· από τους ενάγοντες σε αγωγές αποζημίωσης για ζημία που υπέστησαν λόγω εγκληματικής πράξης, οι οποίες ασκούνται σε συνάρτηση με καταδικαστική απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου· ή από ειδικούς εκπροσώπους διαδίκου άγνωστης διαμονής που έχουν οριστεί από το δικαστήριο.

Δεν επιβάλλονται δικαστικά τέλη και έξοδα σε φυσικά πρόσωπα που, κατά την κρίση του δικαστηρίου, δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους. Στην περίπτωση αίτησης απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής δικαστικών τελών και εξόδων, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το εισόδημα του αιτούντος και της οικογενείας του, τα πιστοποιημένα περιουσιακά του στοιχεία, την οικογενειακή του κατάσταση, την κατάσταση της υγείας του, την απασχόληση, την ηλικία και άλλες περιστάσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα έξοδα της ένδικης διαδικασίας καταβάλλονται από τα ποσά ειδικού σκοπού του προϋπολογισμού του δικαστηρίου. Σε περίπτωση αίτησης του

οφειλέτη για την κίνηση πτωχευτικής διαδικασίας, δεν εισπράττονται δικαστικά τέλη. Αυτά εισπράττονται από την πτωχευτική περιουσία μετά τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τον εμπορικό νόμο (Targovski zakon).

Όταν η αγωγή γίνεται δεκτή στο σύνολό της ή εν μέρει, το δικαστήριο διατάσσει τον εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα μέρος των εξόδων της διαδικασίας ανάλογο προς την έκταση κατά την οποία έγινε δεκτή η αγωγή (δικαστικά τέλη, δικηγορικές αμοιβές, δαπάνες που αφορούν τη δικαστική παράσταση και τη διεξαγωγή των αποδείξεων). Εάν ο ενάγων έχει λάβει δωρεάν νομική συνδρομή, ο εναγόμενος καταδικάζεται στην καταβολή των εξόδων, κατ' αναλογία προς το μέρος της αγωγής που έγινε δεκτό. Σε περίπτωση τερματισμού της δίκης χωρίς έκδοση απόφασης, ο εναγόμενος δικαιούται επιστροφή των εξόδων, ενώ σε περίπτωση απόρριψης της αγωγής ο εναγόμενος δικαιούται να αξιώσει επιστροφή των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε, κατ' αναλογία προς το μέρος της αγωγής που απορρίφθηκε.

Η δικηγορική αμοιβή συμφωνείται μεταξύ του πελάτη και του δικηγόρου του και κατά κανόνα καταβάλλεται με την υπογραφή της συμφωνίας ανάθεσης εντολής για τη νομική υπεράσπιση ή σύμφωνα με τους όρους πληρωμής. Η χρήση των υπηρεσιών δικηγόρου για την άσκηση της αγωγής ή κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας δεν είναι υποχρεωτική.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Κάθε φυσικό πρόσωπο μπορεί να ζητήσει νομική συνδρομή εφόσον πληροί τις σχετικές νομικές προϋποθέσεις. Η νομική συνδρομή περιλαμβάνει την παροχή δωρεάν νομικού συμβούλου.

Η αίτηση για χορήγηση νομικής συνδρομής κατατίθεται εγγράφως στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση. Στη διάταξη με την οποία κάνει δεκτή την αίτηση, το δικαστήριο πρέπει να προσδιορίζει το είδος και την έκταση της νομικής συνδρομής που πρόκειται να χορηγηθεί. Η διάταξη με την οποία αποφασίζεται η χορήγηση νομικής συνδρομής αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, εκτός αν το δικαστήριο ορίσει διαφορετικά. Η διάταξη εκδίδεται σε συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών, εκτός αν η έδρα κρίνει απαραίτητο να ακουστεί ο διάδικος προκειμένου να αποσαφηνιστούν όλες οι περιστάσεις. Η διάταξη του δικαστηρίου με την οποία απορρίπτεται η αίτηση νομικής συνδρομής μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή. Η διάταξη του δικαστηρίου επί της προσφυγής δεν υπόκειται σε περαιτέρω ένδικα μέσα.

Σε αστικές και διοικητικές υποθέσεις, χορηγείται νομική συνδρομή όταν, βάσει αποδεικτικών στοιχείων που παρέχονται από τις σχετικές αρμόδιες αρχές, το δικαστήριο ή ο πρόεδρος της Εθνικής Υπηρεσίας Νομικής Συνδρομής κρίνει ότι ο διάδικος δεν διαθέτει πόρους για την καταβολή της δικηγορικής αμοιβής. Για τους σκοπούς της λήψης αυτής της απόφασης, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

1. το εισόδημα του διαδίκου ή της οικογένειάς του·
2. τα περιουσιακά στοιχεία του διαδίκου τα οποία πιστοποιούνται με δήλωση·
3. την οικογενειακή κατάσταση του διαδίκου·
4. την κατάσταση της υγείας του διαδίκου·
5. το αν ο διάδικος εργάζεται·
6. την ηλικία του διαδίκου·
7. άλλες περιστάσεις.

Δεν χορηγείται νομική συνδρομή:

1. όταν το όφελος που θα συνεπαγόταν για τον αιτούντα δεν δικαιολογεί τη χορήγησή της·
2. όταν η αγωγή είναι προδήλως αβάσιμη, αναιτιολόγητη ή απαράδεκτη·
3. σε υποθέσεις εμπορικών ή φορολογικών διαφορών βάσει του [κώδικα φορολογικής και ασφαλιστικής διαδικασίας](#) (Danachno-osiguritelien protsesualen kodeks), εκτός εάν ο διάδικος που αιτείται νομική συνδρομή είναι φυσικό πρόσωπο και δικαιούται νομική συνδρομή.

Η χορήγηση της νομικής συνδρομής παύει:

1. όταν επέρχεται μεταβολή των περιστάσεων βάσει των οποίων χορηγήθηκε η νομική συνδρομή·
2. με τον θάνατο του φυσικού προσώπου στο οποίο χορηγήθηκε.

Το δικαστήριο, ενεργώντας είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος του διαδίκου ή του δικηγόρου που έχει διοριστεί από το δικαστήριο, διατάσσει την πλήρη ή μερική παύση της νομικής συνδρομής από τον χρόνο κατά

τον οποίο επήλθε η μεταβολή των περιστάσεων βάσει των οποίων είχε χορηγηθεί η νομική συνδρομή.

Το δικαστήριο, ενεργώντας αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του διαδίκου ή του δικηγόρου που έχει διοριστεί από το δικαστήριο, διατάσσει την πλήρη ή μερική ακύρωση της νομικής συνδρομής, εφόσον αποδεικνύεται ότι δεν συνέτρεχαν, εν όλω ή εν μέρει, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε η νομική συνδρομή.

Σε περίπτωση ακύρωσης της νομικής συνδρομής, ο διάδικος υποχρεούται να καταβάλει ή να επιστρέψει τυχόν ποσά από την καταβολή των οποίων είχε απαλλαγεί αδικαιολόγητα, καθώς και την αμοιβή του δικηγόρου που διορίστηκε από το δικαστήριο και τον εκπροσωπεί στη διαδικασία.

Ο δικηγόρος που διορίστηκε από δικαστήριο εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι την έναρξη ισχύος της διάταξης για την παύση ή την ακύρωση της νομικής συνδρομής, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία του διαδίκου από δυσμενείς έννομες συνέπειες. Η προθεσμία για την άσκηση ενδίκου μέσου αναστέλλεται για το διάστημα από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του δικαστηρίου για την παύση ή την ακύρωση της νομικής συνδρομής έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εν λόγω απόφασης. Μετά την παρέλευση αυτού του χρονικού διαστήματος, η προθεσμία άσκησης έφεσης συνεχίζεται.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Οι αγωγές και κάθε άλλη αλληλογραφία που λαμβάνονται ταχυδρομικά και τα έγγραφα που κατατίθενται αυτοπροσώπως κατά τις ώρες λειτουργίας του δικαστηρίου καταχωρίζονται από το δικαστήριο κατά την ημέρα παραλαβής στο πρωτόκολλο της εισερχόμενης αλληλογραφίας. Η αγωγή θεωρείται ότι έχει ασκηθεί επισήμως την ημέρα που παραλαμβάνεται από το δικαστήριο. Εάν η αγωγή εστάλη ταχυδρομικά ή παραλήφθηκε από αναρμόδιο δικαστήριο θεωρείται ότι παραλήφθηκε την ημέρα της ταχυδρομικής της αποστολής ή την ημέρα παραλαβής από το αναρμόδιο δικαστήριο. Το δικαστήριο ελέγχει την ορθότητα του δικογράφου της αγωγής. Εάν αυτό πάσχει από παρατυπίες ή δεν συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία έγγραφα, ο ενάγων καλείται να άρει τις παρατυπίες εντός μιας εβδομάδας και ενημερώνεται σχετικά με το αν δικαιούται να λάβει νομική συνδρομή. Όταν δεν γίνεται μνεία της διεύθυνσης του εναγομένου και αυτή δεν είναι γνωστή στο δικαστήριο, αναρτάται σχετική ειδοποίηση σε καθορισμένο τόπο του δικαστηρίου για χρονικό διάστημα μίας εβδομάδας. Εάν ο ενάγων δεν άρει εγκαίρως τις παρατυπίες, η αγωγή, μαζί με τα παραρτήματά της, επιστρέφεται. Εάν η διεύθυνση του ενάγοντα είναι άγνωστη, η αγωγή φυλάσσεται στη γραμματεία του δικαστηρίου ώστε ο ενάγων να μπορεί να την παραλάβει. Το ίδιο ισχύει όταν οι παρατυπίες της αγωγής εντοπίζονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η αγωγή θεωρείται ότι ασκήθηκε την ημέρα παραλαβής της τροποποιημένης αγωγής.

Εάν κατά τον έλεγχο της αγωγής, το δικαστήριο την κρίνει απαράδεκτη, την επιστρέφει.

Η επιστροφή της αγωγής στον ενάγοντα δεν αποκλείει την εκ νέου κατάθεση αγωγής στο δικαστήριο, αλλά στις εν λόγω περιπτώσεις η αγωγή θεωρείται ότι ασκήθηκε την ημερομηνία κατά την οποία η αγωγή κατατέθηκε εκ νέου.

Οι δικαστικές αρχές δεν αποστέλλουν ειδικό έγγραφο που να επιβεβαιώνει την ορθή εισαγωγή της υπόθεσης, ωστόσο αυτό αποδεικνύεται βάσει ορισμένων διαδικασιών που διεξάγονται σχετικά. Ο εναγόμενος καλείται να καταθέσει έγγραφη απάντηση εντός καθορισμένης προθεσμίας και ενημερώνεται σχετικά με τα στοιχεία που πρέπει αυτή να περιέχει. Ο εναγόμενος ενημερώνεται επίσης για τις συνέπειες της μη κατάθεσης απάντησης ή της μη άσκησης των δικαιωμάτων του, καθώς και για τη δυνατότητα χρήσης νομικής συνδρομής, σε περίπτωση που ο εναγόμενος χρειάζεται και δικαιούται να τύχει νομικής συνδρομής. Η έγγραφη απάντηση του εναγομένου θα πρέπει να περιέχει: μνεία του δικαστηρίου και του αριθμού της υπόθεσης· το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του εναγομένου και του νόμιμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου του, αν υπάρχει· τη θέση του εναγομένου όσον αφορά το παραδεκτό και την ουσία της αγωγής· τη θέση του εναγομένου όσον αφορά τις περιστάσεις στις οποίες βασίζεται η αγωγή· τα επιχειρήματα κατά της αγωγής και τις περιστάσεις στις οποίες αυτά στηρίζονται· την υπογραφή του προσώπου που κατέθεσε την απάντηση στην αγωγή. Στην απάντησή του στην αγωγή, ο εναγόμενος πρέπει να υποδείξει τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει και τα πραγματικά περιστατικά που προτίθεται να αποδείξει με αυτά και να προσκομίσει όλα τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του. Η απάντηση πρέπει να συνοδεύεται από πληρεξούσιο, όταν κατατίθεται από αντιπρόσωπο,

καθώς και από αντίγραφα της απάντησης και των παραρτημάτων της, ένα για κάθε ενάγοντα. Εάν, εντός της προθεσμίας που έχει ταχθεί, ο εναγόμενος δεν καταθέσει έγγραφη απάντηση στην αγωγή, δεν εκθέσει τη θέση του, δεν εγείρει ενστάσεις, δεν προσβάλει το κύρος εγγράφου που έχει συνυποβληθεί με την αγωγή, δεν ασκήσει τα δικαιώματά του για άσκηση ανταγωγής ή παρεμπίπτουσας αγωγής, ή δεν προσεπικαλέσει τρίτο να παρέμβει για λογαριασμό του, χάνει τη δυνατότητα να το πράξει μεταγενέστερα, εκτός αν η παράλειψη οφείλεται σε συγκεκριμένες απρόβλεπτες περιστάσεις.

Μετά τον έλεγχο της ορθότητας και του παραδεκτού της αγωγής που κατατέθηκε, το δικαστήριο αποφασίζει τον τρόπο με τον οποίο θα προχωρήσει στην εκδίκασή της και απαντά στα αιτήματα και στις ενστάσεις των διαδίκων που αφορούν όλα τα προδικαστικά ζητήματα και το παραδεκτό των αποδεικτικών μέσων. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει διαμεσολάβηση ή άλλα μέσα εκούσιας επίλυσης της διαφοράς.

Το δικαστήριο ορίζει δημόσια συζήτηση για την υπόθεση, στην οποία κλητεύει τους διαδίκους. Ο γραμματέας του δικαστηρίου αποστέλλει κλήτευση στους διαδίκους στους οποίους επιδίδεται αντίγραφο της δικαστικής απόφασης.

Στις εμπορικές υποθέσεις, ο κώδικας πολιτικής δικονομίας προβλέπει την αμοιβαία ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των αντιδίκων. Μετά την παραλαβή της απάντησης στην αγωγή, το δικαστήριο αποστέλλει στον ενάγοντα αντίγραφο αυτής, μαζί με τα παραρτήματά της· ο ενάγων έχει στη διάθεσή του προθεσμία δύο εβδομάδων για να καταθέσει συμπληρωματική αγωγή. Στη συμπληρωματική αγωγή ο ενάγων μπορεί να συμπληρώσει και να αποσαφηνίσει την αρχική αγωγή. Μετά την παραλαβή της συμπληρωματικής αγωγής, το δικαστήριο αποστέλλει στον εναγόμενο αντίγραφο αυτής, μαζί με τα παραρτήματά της· ο εναγόμενος έχει στη διάθεσή του προθεσμία δύο εβδομάδων για να καταθέσει απάντηση. Στη συμπληρωματική απάντησή του, ο εναγόμενος οφείλει να απαντήσει στη συμπληρωματική αγωγή.

Μετά τον έλεγχο της ορθότητας των εγγράφων που έχουν ανταλλαγεί και του παραδεκτού των αγωγών που έχουν κατατεθεί, περιλαμβανομένων των ποσών τους και άλλων αιτημάτων και ενστάσεων των διαδίκων, το δικαστήριο αποφασίζει επί κάθε τυχόν προδικαστικού ζητήματος και επί του παραδεκτού των αποδεικτικών στοιχείων. Το δικαστήριο ορίζει την ημερομηνία της συζήτησης της υπόθεσης σε δημόσια συνεδρίαση, στην οποία κλητεύει τους διαδίκους, αποστέλλοντας στον ενάγοντα την απάντηση στη συμπληρωματική αγωγή, και κοινοποιεί την απόφασή του στους διαδίκους. Μπορεί να διατάξει διαμεσολάβηση ή άλλα μέσα εκούσιας επίλυσης της διαφοράς. Αφού προσκομιστεί το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων μέσω ανταλλαγής εγγράφων και συμφωνηθεί ότι δεν είναι αναγκαία η παράσταση των διαδίκων στην ακροαματική διαδικασία, το δικαστήριο μπορεί, αν το επιθυμούν οι διάδικοι, να εκδικάσει την υπόθεση κλεισμένων των θυρών, παρέχοντας στους διαδίκους τη δυνατότητα να καταθέσουν εγγράφως τα υπομνήματα αντίκρουσης και απάντησης.

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις που διέπουν συγκεκριμένους δικονομικούς κανόνες σχετικά με την ταχεία διαδικασία, τη διαδικασία των γαμικών διαφορών, τις υποθέσεις προσωπικής κατάστασης, την έλλειψη δικανικής ικανότητας, τη δικαστική διανομή, την προστασία και την ανάκτηση δικαιωμάτων κυριότητας επί περιουσιακών στοιχείων, τις συμβολαιογραφικές πράξεις, τις ομαδικές αγωγές και τις αιτήσεις έκδοσης διαταγής εκτέλεσης, τη διαδικασία συντηρητικών μέτρων, τις αιτήσεις προστασίας και τη διαδικασία εκτέλεσης. Ο εμπορικός νόμος καθιερώνει ειδικούς κανόνες για τη διαδικασία αφερεγγυότητας και τις συναφείς αιτήσεις.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Σε περίπτωση που το δικαστήριο αποφάσισε, σε συνεδρίαση κλεισμένων των θυρών, τη διεξαγωγή δημόσιας συνεδρίασης για τη συζήτηση της υπόθεσης, κλητεύει τους διαδίκους σε αυτή. Αν η υπόθεση που συζητείται σε δημόσια συνεδρίαση αναβληθεί, οι διάδικοι που έχουν κλητευθεί νομίμως δεν κλητεύονται στην επόμενη επ' ακροατηρίου συζήτηση, αν η ημερομηνία τούς είχε κοινοποιηθεί στη δημόσια συνεδρίαση. Η κλήτευση εκδίδεται το αργότερο μία εβδομάδα πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται στη διαδικασία εκτέλεσης. Η κλήτευση περιλαμβάνει: μνεία του δικαστηρίου που την εκδίδει, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του προσώπου που κλητεύεται, την υπόθεση και την ιδιότητα με την οποία κλητεύεται, τον τόπο και τον χρόνο της επ' ακροατηρίου συζήτησης και τις έννομες συνέπειες της μη παράστασης.

Το δικαστήριο παρέχει στους διαδίκους αντίγραφο κάθε απόφασης που υπόκειται σε χωριστό ένδικο μέσο.

Στους διαδίκους κοινοποιούνται οι προθεσμίες τις οποίες τάσσει το δικαστήριο για τη διεξαγωγή της διαδικασίας, αλλά όχι οι προθεσμίες που προβλέπονται από τον νόμο, με εξαίρεση τις προθεσμίες για την άσκηση ενδίκου μέσου κατά δικαστικής απόφασης. Το δικαστήριο υποχρεούται, σε κάθε δικαστική απόφαση, να υποδείξει την αρχή ενώπιον της οποίας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο, καθώς και την προθεσμία για την άσκησή του.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 23/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα